

AZ EMLÉKEZET HELYEI 2023 tavasz

Kíírás, tematika, ütemterv, irodalomjegyzék és feladatok

Tárgykód: **BMEEPKOQS01**

Helyszín és időpont: **BME K210, keddenként 17.15-19.00 között**

A kurzus **TEAMS**-csatornája: **gxs4gn4**

A tárgy kimérete: **heti 2 óra előadás, 1 óra otthoni munka**

Kreditpont értéke: **3**

Követelmény: **félévközi jegy**

Mi az emlékezet fogalmának jelentősége az építészetben? Milyen lehetősége van az épített térnek, az emlékhelyeknek az emlékezés folyamatában és fordítva: mennyiben hű tükre az épített tér a társadalmi tér emlékezetfolyamatainak? Milyen folyton változó és aktuális tendenciái figyelhetők meg az épített örökségre vagy éppen a kultúra más területeire való térbeli reflexióknak? Mi mindentől rendkívül izgalmas az építészet emlékezetalakító szerepe?

A Középületek kritikai elemzése c. tárgy utódjaként létrejött régi-új tárgy témája **2023 tavaszán** is az emlékezet fogalma köré szerveződik, kapcsolódva a tanszék [ÉPÍTÉSZELET ÉS EMLÉKEZET STÚDIÓ](#)jának tematikájához.

A 2005 óta futó tárgy egyes kurzusain számos [TDK- és OTDK-díjazott munka](#) született a tárgy keretein belül írt dolgozatokat továbbfejlesztve, egy [magyar kortárs építészeti gyűjtemény](#) és egy magyarra fordított, interjúkat, [szövegeket összegyűjtő honlap](#) jött létre az évek során.

A tárgy elsődleges célja az építészeti képzés oktatási folyamatában alulreprezentált, kritikai attitűdre támaszkodó, elemző, értékelő, az építészetéről való íráson keresztüli megismerést alapul vevő építészeti pozíciók megismerése, az építészet emlékezettel való sokrétű kapcsolatrendszerén keresztül.

Az egyes alkalmak a hagyományos előadásoktól a volt és jelenlegi kurzushallgatók által tartott szemináriumi kiselőadásokig terjednek.

A félév teljesítése – az órák TVSZ szerinti látogatásának elvárásán, mint feltételen túlmenően – két módon lehetséges:

- a) Egyeztetett saját téma alapján féléves elemző tanulmány készítése a tárgy gazdag témakörén belül. A félév folyamán, de legkésőbb április közepéig személyes konzultáció az órán kívül előre egyeztetett időpontban, fakultatív prezentáció és vázlat beadása a szemináriumi alkalmon, még egy konzultáció azt követően, majd beadás június 15-ig emailen. Előzetes kitöltött template leadása ápr. 11-ig.

vagy

- b) Tekintettel az aktuális lehetősége, kivételesen: pályamű határidőre történő benyújtása max. 2-3 fős hallgatói csoportokban + a Középülettervezési Tanszék oktatói/meghívott oktatói/doktoranduszai mentorálásával, vezetésével a [NŐRI Határainkon túl nyugvó magyarok emlékhelyének építészeti-művészeti koncepciójának kiválasztására c. tervpályázatán](#) (2023. május 2.).

A két féle teljesítési mód közül mindenkinek választania kell legkésőbb március 31-ig.

2023. február

Szabó Levente DLA
egyetemi tanár, tárgyfelelős

mellékletek:

- Tematika
- Ajánlott irodalom
- Template saját téma feldolgozásához

Tematika

DÁTUM	PROGRAM	HELYSZÍN(EK)	AZ ÓRA MENETE
febr. 28.	Az emlékezet helyei	K210	bevezető előadás
márc. 7.	Metamorfózisok és újraépítések	K210	előadás
márc. 14.	Emlékhelyek_1	K210	előadás
márc. 21.	Emlékhelyek_2	K210	előadás + meghívottak: Jelinek Dorka, Karakas Barnabás, Márkus Dávid (Eötvös út 48.)
márc. 28.	Masnyik Csaba: Folyamatos befejezett jelen	K210	meghívott előadó
ápr. 4.	Az elméleti TDK-írás szépségei	K210	előadók: Gácsi Zsuzsi, Csanády Anna, Érsek Máté, Zacher Bendegúz
ápr. 11.		-	előadás- és tanulmány-templatek feltöltési határideje a TEAMSbe
ápr. 18.	az MTA alapításának 200. évfordulójára született emlékhelypályázat	K210	meghívott pályázók
ápr. 25.	építészet és írás	K210	előadás
máj. 2.	séta a Budai Várban	külső helyszín	séta a Bécsi kaputól a Buzogány toronyig
máj. 9.	emlékműséta Pesten	külső helyszín	a 301-es parcellában vagy a Kossuth tértől a Dohány utcáig
máj. 16.	konzultáció	tanszék	egyéni egyeztetés alapján a dolgozatírást választók számára
máj. 23.	konzultáció	tanszék	egyéni egyeztetés alapján a dolgozatírást választók számára
máj. 30.	-	-	feldolgozási hét

Az órák általában 17.15-kor kezdődnek, kivéve a külön jelölt alkalmakat!

Ajánlott irodalom:

Az alábbi irodalmak csak tájékoztató jellegűek, melyek a kurzus zárt TEAMS csatornáján a félév folyamán bővülni fognak!

Általános:

- Aleida Assmann: Rossz közérzet az emlékezetkultúrában. Múlt és Jövő Kiadó 2016 (tanszéki könyvtárban megvan)
- György Péter: Múzeum - A tanuló-ház - Múzeumelméleti esettanulmányok 1. Kötet, MúzeumCafé, 2013 (kölcson tudom adni)
- György Péter: A hely szelleme, Magvető, 2007
- Maurice Halbwachs: Az emlékezet társadalmi keretei, Atlantisz, 2018

Műemlékek, rekonstrukciók:

- [Hannes Böhringer: Romok a történelmentúli időben](#)
- [Zöldi Anna: Hiteles másolatok](#)
- [Neues Museum és interjú Marosi Bálint blogján](#)
- Blië Plevoets, Keonraad van Cleempoel: Adaptive reuse of the built heritage. Concepts and cases of an emerging discipline, Routledge, 2019
- [Kovács Dániel: FEJEDELEMTŐL A PÁRTTITKÁRIG – ÉS VISSZA. HUMBOLDT FORUM AZ ÚJJÁÉPÜLŐ BERLINI STADTSCHLOSSBAN](#)
- <https://telex.hu/cimke/muemlekvita>
- [Cságoly Ferenc: Műemlékvédelem – kérdések és felvetések](#)
- [Roth János: Valósággá váló díszleteink](#)
- [Tóth Áron: Eredeti-e az eredeti?](#)
- [Kelecsényi Kristóf: Vitaképtelenségünk mögé/elé](#)
- [Sulyok Miklós: A saját múlt - Emlékezet és történelem kérdésköre az építészetben](#)
- [Pleskovic Viola: Budavári visszaépítések: pro és kontra más szemszögből](#)
- [Rácz Miklós: Helyzetkép a műemlékügyről](#)
- [Anna Cymer: Rekonstrukció politikai kontextusban: a varsói Szász-palota esete](#)

Emlékművek:

- [James E. Young: Az emlékezet szövete](#)
- [James E. Young: Memory and Counter Memory](#)
- [Szabó Levente: Jel a kertben. Prekonceptiók, analógiák és ráismerések a Trefortkerti emlékmű elgondolása körül](#)
- [Wesselényi-Garay Andor: Térbe írt történelem](#)
- Pótvó János: Emlékművek, politika, közgondolkodás, MTA Történettudományi Intézet, Társadalom- és Művelődéstörténeti Tanulmányok 7, Budapest, 1989
- Pótvó János/Hajdú József: Nagy Imre emlékhelyei, Nagy Imre Alapítvány, Budapest, 2017
- Pótvó János: Az emlékezés helyei. Emlékművek és politika, Osiris Kiadó, 2003
- Boros Géza: Emlékművek '56-nak, 1956-os Intézet, Budapest, 1997
- Quentin Stevens and Karen A. Franck: Memorials as spaces of engagement. Design, use and meaning, Routledge, USA, 2016
- Sabina Tanovic: Designing memory. The Architecture of Commemoration in Europe, 1914 to the Present, Cambridge University Press, 2019
- Marc Treib (ed.): Spatial Recall: Memory in Architecture and Landscape, Routledge, USA, 2009

Egyéb:

- [Nádas Péter: Helyszínelés](#)
- Sonnevend Júlia: Határok nélkül. A berlini fal ledöntésének története a globális médiában

Template a féléves elemző tanulmányt választóknak

A VÁLASZTOTT, A KURZUSHOZ KÖTHETŐ ÁTFOGÓ TÉMA PONTOS MEGNEVEZÉSE ÉS EGY FOTÓ VAGY RAJZ AZ ÉPÜLET(EK)RŐL, MŰ(VEK)RŐL:	
ADATOK (ANYAGGYŰJTÉS):	
PONTOS CÍM:	
TERVEZŐ(K) PONTOS ADATAI:	
TERVEZÉS ÉS ÉPÍTÉS ÉVE(I):	
ÉPÍTETŐ(K):	
MEGJEGYZÉS (HA VAN):	
AZ EMLÉKHELY(EK)RŐL KORÁBBAN MEGJELENT ÍRÁSOK PONTOS HIVATKOZÁSA (INTERNETES ÉS NYOMTATOTT EGYARÁNT):	
AZ ÍRÁS TERVEZETT CÍME:	
A TERVEZETT ÍRÁS KONCEPCIÓJA (kb. 1500-2000 karakter):	
MELLÉKLETEK:	